

Jaarverslag 2022
Rekenkamercommissie Noordoostpolder

1. Jaarverslag 2022

1.1 Inleiding

De rekenkamercommissie legt jaarlijks verantwoording af aan de gemeenteraad over haar taakuitoefening (Reglement van Orde, artikel 10). Dat gebeurt via het nu voorliggende jaarverslag, waarin de werkzaamheden, resultaten, contacten en kosten van de rekenkamercommissie uiteengezet worden.

1.2 Vergaderingen

In 2022 kwamen de leden 11 maal bijeen en naast die reguliere vergaderingen hebben de leden ook een aantal bijeenkomsten in een ander gremium (b.v. met de gemeenteraad, Auditcommissie, een startbijeenkomst voor een onderzoek, Flevolandse rekenkamers of netwerk bijeenkomsten) bijgewoond of georganiseerd.

1.3 Samenstelling rekenkamercommissie

De gemeenteraad van de gemeente Noordoostpolder heeft op 16 mei 2022 gekozen voor een rekenkamer waarin geen externe leden zitting hebben. Hiermee is het vorige model: een rekenkamercommissie met drie externe en drie interne (raads-)leden vervallen, dit is conform de nieuwe Wet versterking rekenkamer. De leden van de rekenkamercommissie in 2022 zijn:

externe leden	interne leden
Dhr. J.W.A. (Joris) van Enst – voorzitter	Mw. S. (Sandra) Schrijver (tot en met mei)
Dhr. H. (Henk) van der Meulen – lid	Dhr. L. (Berthoo) Lammers (tot en met mei)
Dhr. M. (Maarten) Dijk - lid	Dhr. T. (Theo) Groen (tot de verkiezingen in maart)

De griffier dhr. R.F. (Robert) Wassink verleent als adviseur ondersteuning aan de rekenkamercommissie. Mw. E. (Esther) Fogl is secretaris van de commissie.

1.4 Onderzoeken in 2022

1.4.1 Afgeronde onderzoeken

In 2022 heeft de rekenkamercommissie Noordoostpolder de onderzoeken Carrefour en Doorwerking afgerond. Hierna wordt kort op de onderzoeken ingegaan.

Carrefour

Het onderwerp Carrefour is door de rekenkamercommissie gekozen na een bijeenkomst met vertegenwoordigers van alle fracties over mogelijke onderwerpen die de rekenkamercommissie kon onderzoeken. Tijdens deze bijeenkomst bleek dat de wens om voor dit onderwerp te kiezen binnen de raad zeer breed gedragen werd. Met dit onderzoek wil de rekenkamercommissie gemeenteraadsleden meer inzicht geven in de doelmatigheid en doeltreffendheid van de activiteiten uitgevoerd door Carrefour. Daarbij is ook gekeken naar activiteiten van andere welzijnsorganisaties om eventuele overlap in activiteiten in kaart te brengen. Op basis van de bevindingen en conclusies doet de rekenkamercommissie de volgende aanbevelingen aan zowel het college en als aan de gemeenteraad:

Voor het college

1. Bepaal een visie op welzijnswerk in samenspraak met de raad
2. Verbeter in de informatievoorziening de duiding van de resultaten van Carrefour aan de gemeenteraad
3. Ga na het transitieproces niet te veel op de stoel van de professional zitten

4. Houd na de transitiefase de koers een tijd vast en leg vast welke indicatoren op welk moment de voortgang monitoren

Voor de gemeenteraad

5. Geef het college duidelijke kaders mee voor welzijnswerk: bepaal wat maatschappelijk gezien gewenst is
6. Voer het debat over welzijn op hoofdlijnen
7. Vraag om duiding aan het college van de resultaten van welzijnsorganisaties
8. Het college op te dragen een plan van aanpak op te stellen voor de uitwerking van de bovenstaande aanbevelingen en dit binnen 6 maanden voor te leggen ter besluitvorming aan de gemeenteraad.

Raadsbehandeling van het rapport

De rekenkamercommissie heeft een toelichting op het rapport gegeven in de commissie SLZ en op 31 januari 2022 heeft de raad de conclusies onderschreven en de gedane aanbevelingen overgenomen.

Doorwerkingsonderzoek

De Rekenkamercommissie Noordoostpolder wil een bijdrage leveren aan de kwaliteit van het bestuur van de gemeente. Om dit te bereiken doet de rekenkamercommissie onderzoek naar doelmatigheid, doeltreffendheid en de rechtmatigheid van gemeentelijk beleid en de uitvoering hiervan. Om te beoordelen in hoeverre de onderzoeken hieraan bijdragen, is nagegaan wat er precies met de aanbevelingen uit de onderzoeken gebeurt. In dit onderzoek zijn de volgende vijf rapporten uit de periode 2012-2020 bekeken op doorwerking.

- Passend Organiseren (2020)
- Jeugdzorg (2019)
- Quick scan integriteitsbeleid (2018)
- Grip op grote projecten (2017)
- Trots op de toren (2012)

Op basis van de bevindingen en conclusies doet de rekenkamercommissie de volgende aanbevelingen aan de gemeenteraad:

1. Versterk de opvolging en de monitoring van de aanbevelingen aan de raad, door de griffier te verzoeken de aanbevelingen aan de raad te registeren en (in overleg met de raad) te implementeren volgens een af te spreken tijdpad en uitvoeringswijze.
2. Versterk de positie van de rekenkamercommissie en het belang van rekenkameronderzoek
3. Versterk de rol van de auditcommissie bij de monitoring van de opvolging van de aanbevelingen gericht aan het college
4. De rekenkamercommissie gaat in het vervolg het eigenaarschap van de aanbevelingen met een tijdpad opnemen in de eindrapportage
5. De rekenkamercommissie moet blijvend investeren in draagvlak voor de positie van de commissie, maar dit is niet de kerntaak van de commissie
6. De rekenkamercommissie zal jaarlijks een quickscan uitbrengen naar doorwerking

Raadsbehandeling van het rapport

De rekenkamer geeft op 16 januari 2023 in raadscommissie BFE een toelichting op het rapport. Politiek behandelt de gemeenteraad het rapport op 13 februari en 6 maart.

1.4.2 Lopende onderzoeken

Omgevingswet in Flevoland

De Omgevingswet verplicht verschillende overheden tot samenwerking, maar tegelijkertijd voert elke overheid ook haar eigen beleid. Dit kan leiden tot situaties waarin het beleid van verschillende overheden met elkaar botst en waarvoor dus een oplossing gevonden dient te worden. De gezamenlijke zes rekenkamers in Flevoland hebben een onderzoek geïnitieerd voor de zes overheden in Flevoland (Provincie, Waterschap Zuiderzeeland, Noordoostpolder, Lelystad, Almere en Dronten). De aanpak is voor alle vier de gemeenten hetzelfde geweest. De Flevolandse Rekenkamers hebben hierbij met name oog voor de positie van volksvertegenwoordigers en streven naar een handreiking waarin de positie van volksvertegenwoordigers in deze situaties duidelijk wordt. Door een onderzoek

uit te voeren naar de Omgevingswet, willen de Flevolandse Rekenkamers tot deze handreiking komen.

De doelstelling van de samenwerkende Rekenkamers voor dit onderzoek is gericht op het onderzoeken hoe de deelnemende overheden gezamenlijk de één loket/overheid-gedachte kunnen uitvoeren (ook voor complexe interbestuurlijke vraagstukken). De gedachte hierachter is dat een initiatiefnemer diens informatie in één loket kan vinden en slechts bij één overheid hoeft aan te kloppen (één bevoegd gezag). Om dit te bewerkstelligen is het noodzakelijk dat overheden aan de voor- en achterkant intensief (interbestuurlijk) samenwerken. Hiervoor is het noodzakelijk om:

1. inzicht te krijgen in:
 - o de bestuurlijke betrokkenheid ten aanzien van de implementatie van de Omgevingswet;
 - o de huidige (inter)bestuurlijke samenwerking in de fysieke leefomgeving;
 - o (mogelijke) obstakels en knelpunten bij complexe (grensoverstijgende) projecten en initiatieven;
 - o hoe de instrumenten - die de Omgevingswet biedt voor volksvertegenwoordigers - kunnen worden toegepast bij de uitvoering van de kaderstellende en controlerende rol;
2. handvatten te bieden voor de (nabije) toekomst.

De rekenkamercommissie zal na de zomer 2023 het rapport publiceren.

Ondermijning

Het thema ondermijning staat hoog op de politiek-bestuurlijke agenda bij gemeenten. Zo ook bij gemeente Noordoostpolder. In het recente coalitieakkoord van de gemeente wordt aangegeven dat "ondermijning om blijvende aandacht vraagt". Als rekenkamercommissie pakken wij daarom graag dit thema op. Daarbij heft de rekenkamercommissie niet voor een klassiek rekenkameronderzoek en rapport gekozen, maar voor een deels vernieuwende vorm waarbij na het verrichten van een Quick scan onderzoek naar het beleid in een werksessie het gesprek met de raad, college en ambtelijke organisatie wordt gevoerd over de resultaten uit de Quick scan voor verdere verdieping.

De rekenkamercommissie zal nog voor de zomer 2023 het rapport publiceren.

1.5 Overige werkzaamheden van de commissie

Lidmaatschap NVRR

De rekenkamercommissie Noordoostpolder volgt actief landelijke ontwikkelingen om haar kennis en expertise te verbeteren. Hierbij maakt zij ook gebruik van ervaringen van andere rekenkamers/-commissies. Via de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissie (NVRR) heeft de commissie toegang tot deze informatie. Jaarlijks organiseert de NVRR een congres voor lokale rekenkamers. Vanwege de Corona crisis zijn er een aantal webinars geweest waaraan leden van de commissie hebben deelgenomen.

Overleg Flevolandse rekenkamer(commissie)s

De rekenkamercommissies uit Flevoland zijn tweemaal digitaal bij elkaar gekomen. De Randstedelijke rekenkamer voor o.a. de provincie Flevoland heeft het initiatief genomen voor een gezamenlijk onderzoek Omgevingswet. De Rekenkamercommissie Noordoostpolder acht het een belangrijk onderzoek om zoveel mogelijk van elkaar te leren in Flevoland. De omgevingswet verplicht verschillende overheden tot samenwerking op het gebied van (handhaving) bij de ruimtelijke ordening c.a. Anderzijds voert elke overheid haar eigen beleid op dit terrein. Er zullen derhalve situaties ontstaan waarbij het beleid van de ene overheid botst zo niet in conflict is met het beleid van één of meerdere andere overheden. Het mogelijke onderzoek zal zich richten op deze situaties.

Binding met de gemeenteraad - klankbordcommissie

De gemeenteraad van de gemeente Noordoostpolder heeft op 16 mei 2022 gekozen voor een rekenkamer waarin geen externe leden zitting hebben. Hiermee is het vorige model: een rekenkamercommissie met drie externe en drie interne (raads-)leden vervallen. Een zeer belangrijke functie van de interne leden was het zorgen voor de binding met de raad. Die taak mag en kan niet

onderschat worden. Zeker voor een onafhankelijke rekenkamer is het van groot belang dat zij zich rekenschap geeft van hetgeen er bij de raad leeft. De onderzoeken, conclusies en aanbevelingen hebben wanneer de binding onvoldoende aanwezig is grote kans geen aansluiting te vinden bij de zaken waar de raad zich mee bezig houdt en kunnen daardoor niet leiden tot debat en actie. Het rekenkamerwerk zal daardoor niet doeltreffend en doelmatig zijn en daardoor toegevoegde waarde missen. De rekenkamer heeft een notitie opgesteld waarin een beeld wordt geschetst hoe de binding met de raad in de nieuwe situatie tot stand kan worden gebracht. De rekenkamer heeft de notitie met de vertegenwoordiger van de raad besproken en in gezamenlijkheid gekozen over een vaste klankbordcommissie. bestaat uit een afspiegeling van de raad. Iedere fractie krijgt de mogelijkheid om een lid voor deze commissie uit haar midden aan te wijzen. Het voordeel van deze vorm is dat de leden van de commissie en de rekenkamer een (langdurige) inhoudelijke ervaring kunnen opbouwen. Juist waar kennis van de werkwijze en vertrouwen daarin van groot belang is voor de binding is dit een zeer bruikbare vorm.

1.6 Financiële verantwoording

Tabel 1: specificatie budget voor 2022

	Budget	Besteed
Onderzoeksbudget	€ 49.705,00	€ 34.045,00
Ambtelijk secretaris/ onderzoeker	€ 13.425,00	€ 13.428,00
Presentiegelden	€ 11.440,00	€ 10.171,00
Reis- en verblijfskosten	€ 2.145,00	€ 818,00
Representatie	€ 1.055,00	€ 381,00
Overige kosten	€ 860,00	€ 372,00
Totaal	€ 78.630,00	€ 59.215,00

De rekenkamercommissie heeft in 2022 19.000 euro minder uitgegeven dan begroot. Er waren twee oorzaken. Allereerst is minder besteed aan het onderzoeksbudget (15.000 euro). Door de lange doorlooptijd van onderzoeken is eind 2022 wel begonnen met de voorbereiding van nieuwe onderzoeken maar zijn er geen contracten afgesloten met bureaus. Ten tweede zijn de reiskosten lager uitgevallen omdat nog een aantal keer digitaal is vergaderd en vanwege het feit dat er minder gedeclareerd is.

De declaraties van de rekenkamercommissieleden voor het begeleiden van onderzoek zijn binnen de afgesproken kaders gebleven.